

MODERKART

kart: av lat. *char'ta* papir, gr. *khar'tes*
papyrusark, trol. av egyptisk opphav; jrf.
kartell, kartong, kartusj; i kort.
Dessuten **kartere** føre inn i en liste.

Moren, hun går ikke ut.
Moren går rundt sin egen akse.
Hun beveger seg over terskelen langt inn i rommet,
passerer speilet ut mot vinduet men fortsetter: mellom
ytterdør og baderom, fra over til underetasje,
steg for steg mellom ting og tanke –

Et kart viser, i likhet med den nedstigende moren vi
betrakter, følgende: form, omfang, avstand og
retning.

form Kan man stake ut en mor slik man kan et kart?
Kartets lov begynner med en linje spent, trukket ut fra jordens kjerne, fra et tenkt punkt i midten, og punktet vi må tenke oss i morens midte. Derifra tegnes en sylinder, tett sluttet mot jordskorpen, men med en viss glipe rundt polene. Alternativt formes ut fra ekvator et kremmerhus opp mot hver av jordpolene. Kremmerhuset eller sylindereen gattes deretter ut til skue.

Jorden lagt i vinkel, landene som ligger vinklet, presset kant i kant. Kartet inneholder alltid en sviktende sannhet, strukket eller skrukket mellom hendene. Den geometriske løgnen følger av valget om hvor det vil briste. Samt moren som brister.

Moren er, som kart betraktet, mobil. Hun er en egen geometrisk sannhet over åpen gate. Skal man forholde seg til en mor, må man forholde seg til en bevegelig kropp som en relativ annen. Morsrelasjonen er sunn først når den er skjev, en mor bør ikke verdsettes i et forhold 1 : 1 etter de første leveårene.

Det er derfor kartet brister – fordi det må!

omfang Kart for å komme frem til, kart som leder bort. Kart med markerte nødutganger. Frekvenskart: hver dags retning fra sengekant til vaskefat, maurstien fram og tilbake gjennom soverom, byrom, tomrom. Dagen lagt kant i kant, tidslinjen knudret av gjøremål. Derimellom tiden som stopper.

Moren: i alt går hun sammen. Hører sammen i alt. Det kroppslige; føttene sammen, hendene ansiktet. Mage, hofta og bryster sammen. Moren som verdensbilde, økosystem: sluttet.

Enkelte morgener ligger hun på siden, strandet, kubistisk. Håndleddet henger slapt over Honduras, Nicaragua og Costa Rica. Åndedrettet ligger spredt mellom Kanada og Grønland. Fotsålen tegnet i Australia, den høyre lysken blottet ved Europas grense. I Indonesia skvalper nyrebarken, nyremargen og nyrepyramidene. Samt moderryggen og bekkenets benring når de motstrøms fjerner seg fra barnerommet: Stillehavet.

Men en mor kan vokse seg enda større. Jorden modernavle, Melkeveien mellomgulv. Moren sveller over alt og omfatter alle tilstedeværende, moren strekker seg ut i verdensrommet og man kan ikke vite sikkert hvor hun slutter.

avstand Middene på puta, tenker moren, ser ikke stjernen som faller.

Hva er det en mor ikke ser?

Kartet er et retroperspektiv. Hvis et kart er tegnet opp så har noen allerede kommet frem. Et kart forutsetter at bordet fortsatt står der når nestemann kommer inn i rommet.

En mor går tilbake, men hvor langt går hun tilbake? Er alle mødre som har gått før henne å se der, og alle mødres skjebne?

Hvor tydelig ens egen mors ansikt, når hun bøyer seg frem, ned, skal hjelpe til med sokken som har hull og viser Island i et smil?

Dessuten: Hvor langt fra en mor skal man stå for at hun skal virke fjern?

retning (heller ikke et moderøye er uskyldig) Foran seg har moren en fotostatkopi av det bildebudskapet som NASA sendte ut i rommet med et av Pioneer-fartøyene. Denne sonden, sendt for å søke kontakt med ikke-jordiske, inneholdt et bilde som nederst viser planetene i form av ti svarte sirkler langs en tenkt horisontlinje. Ved den tredje sirkelen har noen tegnet en pil som to sirkler senere svinger opp i bildet. Ved pilens spiss konturer av et romfartøy.

Moren: «Hva er en pil?»

Oversatt fra svensk av Paal Bjelke Andersen